

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สังคมไทยปัจจุบันกำลังประสบปัญหาวิกฤตค่านิยมและพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป ซึ่งเป็นผลมาจากวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาสู่ประเทศไทย ซึ่งสื่อสารมวลชนขาดความเข้มงวดและจรรยาบรรณในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารเชิงลบทำให้เกิดค่านิยมและพฤติกรรมที่เน้นวัตถุนิยมและบริโภคนิยมมากขึ้น ประชาชนขาดจิตสำนึกสาธารณะให้ความสำคัญส่วนตัวมากกว่าส่วนรวมนำไปสู่ปัญหาสังคมต่างๆ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549 : 15) ซึ่งเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดแนวนโยบายพื้นฐานของรัฐ โดยรัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการศึกษาคือ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมาย เพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (จีระ งามกสิศิลป์. 2552 : 5) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มีผลทำให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาโดยมีความมุ่งหมายและหลักการเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ. 2548 : 3-4)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ในมาตรฐานการเรียนรู้ที่ 4 ตัวบ่งชี้ที่ 1 จะเน้นในเรื่องของการมีวินัยในตนเองและมีความรับผิดชอบการพัฒนาอารมณ์จิตใจ และปลูกฝัง

คุณธรรม จริยธรรมให้กับเด็กให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้นักเรียน แต่ละคนมีโอกาสพัฒนาตนเอง ตามลำดับขั้นของพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพและ นำไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข เป็นคนเก่งและคนดีของสังคม (กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ. 2548 : 6 - 8)

นอกจากนี้ในการสร้างวินัยในตนเองเป็นรากฐานของพฤติกรรมที่ดีสิ่งที่จะช่วยให้คนเรามีวินัยที่ดียังมีหลายลักษณะได้แก่ ระเบียบข้อปฏิบัติ ข้อบังคับ ตลอดจน กฎหมายและศีลธรรม มีวัตถุประสงค์จะควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ให้เป็นไปในแนวทาง ที่พึงประสงค์ในทางที่ดีงาม ดังนั้นทุกคนจึงควรตระหนักในความสำคัญและความจำเป็น ของการมีวินัย คนที่มีวินัยในตนเองจะเป็นคนที่รู้จักตนเอง สามารถควบคุมตนเองมิให้ทำ ผิดกฎระเบียบที่สังคมได้กำหนดไว้กลายเป็นบุคคลที่สังคมยอมรับและที่สำคัญเป็นคนที่ไม่ สร้างปัญหาให้กับสังคมได้อีกด้วย วินัยที่ดีจะต้องมาจากจิตสำนึกของแต่ละคนโดยมิต้องมี กฎเกณฑ์ใดๆ มาบังคับ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจสำหรับการปลูกฝังให้เด็กรู้จักการมี วินัยในตนเองรู้ว่าอะไรควรทำหรือไม่ควรทำโดยผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กจะต้องร่วมมือช่วยกัน ปลูกฝังทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครู ซึ่งได้แก่การไม่เดินแถวให้มีระเบียบ การไม่เข้าแถวรอ ลำดับ การไม่เก็บของเข้าที่และจัดให้เป็นระเบียบ ไม่มีมารยาท ในการฟัง การไม่มีมารยาท ในการรับประทานอาหาร เป็นต้น (ธนาพร ศรโสภณ. 2553 : 3) ซึ่งทุกฝ่ายต้องช่วยกัน ส่งเสริมและพัฒนาความมีวินัยให้กับเด็ก ในการสร้างคุณธรรม จริยธรรม ตรงกับ มาตรฐานการเรียนรู้ที่ 4 คือ การมีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงามตามตัวบ่งชี้ที่ 1 จะเน้นในเรื่องของการมีวินัยในตนเองและมีความรับผิดชอบ ประกอบด้วย การเข้าแถวและ เดินแถวให้เป็นระเบียบ การเก็บของเข้าที่และจัดเป็นระเบียบ การทิ้งขยะให้ถูกที่ รู้จักการ กล่าวคำขอบคุณ และรู้จักขอโทษเมื่อทำผิด ไม่แก่งแย่งเพื่อน มีน้ำใจแบ่งปันสิ่งของ การ จัดเก็บเครื่องนอนการแต่งกาย เก็บของผู้อื่นได้ส่งคืนเจ้าของและไม่ส่งเสียงดังในห้องเรียน นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 23 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2547: 12 - 16) ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาทุกระดับต้องเน้นทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ มาตรา 24 วรรค 4 การจัดการเรียนการสอนต้องผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่างเป็นสัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม ที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งโดยเฉพาะ

ในช่วงเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่สำคัญที่จะต้องปลูกฝังสร้างระเบียบวินัย

“การสร้างวินัยให้กับลูกจึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง การที่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะมีวินัยหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อการสร้างวินัย คือพ่อแม่ ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูก และกลวิธีการฝึกวินัยปัจจัยด้านพ่อแม่ ได้แก่ ทศนคติของพ่อแม่ความตั้งใจจริงของพ่อแม่ วินัยในตนเองของพ่อแม่ อารมณ์ของพ่อแม่ ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูก ถ้าพ่อแม่มีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับลูก ลูกจะต่อต้านกฎระเบียบที่ตั้งขึ้นและเมื่อถูกกำหนดกรอบให้อยู่ในวินัยหรือถูกลงโทษ ก็จะไม่มีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของพ่อแม่ผิดๆ และปัจจัยด้านกลวิธีการในการฝึกวินัยนั้น พ่อแม่ต้องมีเทคนิคที่เหมาะสมมีความสม่ำเสมอ เสมอต้นเสมอปลาย และฝึกฝนตั้งแต่ยังเล็กโดยเฉพาะในช่วงปฐมวัย กลวิธีการในการฝึกวินัยให้กับเด็กเล็กๆ มีหลายเทคนิควิธีอาจจะใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง หรือหลายวิธีผสมผสานก็ได้ เช่น การให้เหตุผล การใช้ท่าที การเบี่ยงเบนความพอใจ การเพิกเฉย การให้รางวัล การเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นรูปแบบที่ถูกต้อง และการทำโทษ (อัมพล สุอำพัน. 2549:23) วินัยในตนเองยังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของทักษะชีวิตในการเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต การฝึกระเบียบวินัยจะได้ผลดีต้องได้รับการฝึกอย่างสม่ำเสมอผู้ปกครองต้องมีความเด็ดขาดในการปฏิบัติตนเพื่อรักษากฎระเบียบ ทั้งน้ำเสียงท่าทางและสีหน้าจะต้องสื่อได้อย่างชัดเจนว่าการกระทำนั้นไม่เป็นที่ยอมรับของผู้ใหญ่ นอกจากนี้ควรปฏิบัติต่อเด็กด้วยการกระทำมากกว่าที่จะใช้คำพูดเพียงอย่างเดียว และต้องไม่ลืมว่าเด็กแต่ละคน มีความสามารถในการรับคำสั่งหรือข้อปฏิบัติแตกต่างกันออกไป ดังนั้นผู้ปกครองควรคำนึงถึงความสามารถในการรับรู้ ประกอบกับการออกกฎเกณฑ์ เนื่องจากเด็กทุกคนต้องการฝึกพัฒนาทักษะและวุฒิภาวะด้านอารมณ์เพื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถควบคุมอารมณ์ตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสมรู้ว่าสิ่งใดควรไม่ควรทำ สามารถยอมรับข้อผิดพลาดได้ แต่สิ่งสำคัญที่สุดก็คือพ่อแม่ผู้ปกครองจะต้องวางขอบเขตด้วยความมั่นคงสม่ำเสมอ และเป็นอย่างแบบอย่างที่ดี เด็กสามารถซึมซับพฤติกรรม และเลียนแบบบุคลิกภาพของพ่อแม่มาเป็นของตนเองได้ในเวลาต่อมา ฉะนั้นบทบาทของพ่อแม่จึงมีอิทธิพลอย่างสูง ต่อการพัฒนาของลูกในการก้าวไปสู่การเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ทั้งทางกาย และจิตใจ (กรมสุขภาพจิต. 2546 : 12)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูลจัดการศึกษาเป็น 2 ระดับ คือ ระดับที่ 1 รับเด็กที่มีอายุระหว่าง 2 ปีครึ่ง ถึง 3 ปี และ ระดับที่ 2 รับเด็กที่มีอายุระหว่าง 4 ปี โดยแยกเป็นห้องเรียน แต่ละห้องมีเด็ก 39 คน รวมมีเด็กอยู่ในความดูแลทั้งหมด 128 คน มีครูผู้ดูแลเด็กห้องละ 2 คน รวมมีครู 7 คน การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูลบริหารงานโดยมีคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล รวม 12 คน เพื่อร่วมกันวางแผนและพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์ในการบริหารจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล จัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยยึดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 เป็นหลักสูตรแกนกลางในการจัดการศึกษา โดยยึดปรัชญาการศึกษาปฐมวัยที่กล่าวว่า “การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบทและชุมชนเด็กอาศัยอยู่” และสอดคล้องกับหลักการที่ว่า “เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาในระดับปฐมวัยเพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นตอนของพัฒนาการทุกด้าน อย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ” (แผนพัฒนาสามปี 2550 : 4) แต่จากการจัดการศึกษาดังกล่าวในศูนย์พัฒนาเด็กองค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล พบว่าเด็กไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของครู แต่งกายไม่เรียบร้อย ทั้งชายไม่ถูกที่ ไม่ชอบทำความสะอาด และเล่นไปโดยปราศจากการควบคุม ไม่ชอบปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับกติกาหรือข้อตกลงของชั้นเรียนจากปัญหาเกี่ยวกับการมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยและความสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์กร (เส็งยม โฟศาล. สัมภาษณ์; 2555) ด้วยความสำคัญของปัญหาและสาเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ดูแลเด็กได้มองเห็นประเด็นปัญหาและเกิดความสนใจที่จะแก้ไขปัญหา และการพัฒนา โดยผู้วิจัยได้นำเอารูปแบบของการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) มาใช้เป็นแนวคิดพื้นฐานในกระบวนการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ซึ่งกำหนดแนวทางการดำเนินงานเป็น 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติการ การสังเกตการณ์ และการสะท้อนกลับ เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีระเบียบวินัยในตนเอง มีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมอันดี รู้จักการเป็นผู้นำ หรือผู้ตามที่ดีในสังคมตามนโยบายและเป้าหมายของงานระเบียบวินัย และคุณธรรม จริยธรรม นักเรียน ตลอดจนทั้งเป็นที่ยอมรับของครูผู้ปกครอง เพื่อน และชุมชนต่อไป

ปัญหาการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดปัญหาการวิจัย ไว้ดังนี้

1. สภาพ และปัญหาความมีวินัยของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร เป็นอย่างไร
2. แนวทางการพัฒนาความมีวินัยของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ควรดำเนินการอย่างไร
3. ผลการพัฒนาความมีวินัยของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาความมีวินัยของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร
2. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาความมีวินัยของเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร
3. เพื่อติดตามผลของการพัฒนาความมีวินัยของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล ดังนี้

1. ได้ทราบสภาพและปัญหาความมีวินัยของเด็กปฐมวัย
ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล
2. ได้แนวทางการพัฒนาความมีวินัยของเด็กปฐมวัย
ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล
3. เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับหน่วยงานชั้นนำไปใช้ประโยชน์
ในการพัฒนาความมีวินัยของนักเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้ คือ

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

- 1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 7 คน ประกอบด้วย
 - 1.1.1 ผู้วิจัย 1 คน
 - 1.1.2 ครูผู้ช่วยผู้ดูแลเด็ก ที่ร่วมวิจัย จำนวน 6 คน
- 1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 30 คน ประกอบด้วย
 - 1.2.1 นายกอบต. 1 คน ทำหน้าที่ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
 - 1.2.2 ปลัดกอบต. 1 คน ทำหน้าที่บริหารจัดการส่วนหน่วยงาน
 - 1.2.3 นักวิชาการศึกษา 1 คน ทำหน้าที่บริหารจัดการพัฒนาศูนย์เด็ก
 - 1.2.4 กรรมการบริหารศูนย์ 1 คน ทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับศูนย์เด็ก
 - 1.2.5 ผู้ปกครอง 26 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง
(Purposive Sampling) จากผู้ปกครองที่ส่งลูกมาเรียนที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหา เพื่อพัฒนาความมีวินัยของเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล ซึ่งประกอบด้วย 3 เรื่องหลัก คือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช พ.ศ. 2546 เรื่องความมีวินัย 2) มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพผู้เรียนในมาตรฐานที่ 1 ตัวบ่งชี้ข้อที่ 1 มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักกรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือและ 3) ระเบียบและแนวปฏิบัติศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูลว่าด้วยข้อบังคับสำหรับนักเรียน พ.ศ. 2546 โดยมีกรอบงานวินัยนักเรียน 5 ด้าน ดังนี้

- 2.1 การแต่งกาย
- 2.2 การตรงต่อเวลา
- 2.3 การทำความเคารพ
- 2.4 การเข้าคิวก่อน - หลัง
- 2.5 การรับประทานอาหาร

3. ขอบเขตของระยะเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตระยะเวลา

วงรอบที่ 1 ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน 2557 ถึง เดือนธันวาคม 2557

วงรอบที่ 2 ตั้งแต่ มกราคม 2558 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2558

4. ขอบเขตด้านแนวทางการพัฒนา

แนวทางที่ใช้ในการพัฒนาครั้งนี้ ซึ่งได้มาจากผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมปรึกษา วิเคราะห์แนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาวินัยนักเรียน มี 4 แนวทางประกอบด้วย

- 2.1 การประชุมปฏิบัติการ
- 2.2 การสอดแทรกวินัยเข้ากับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้
- 2.3 การนิเทศติดตาม
- 2.4 การนิเทศให้คำชี้แนะ

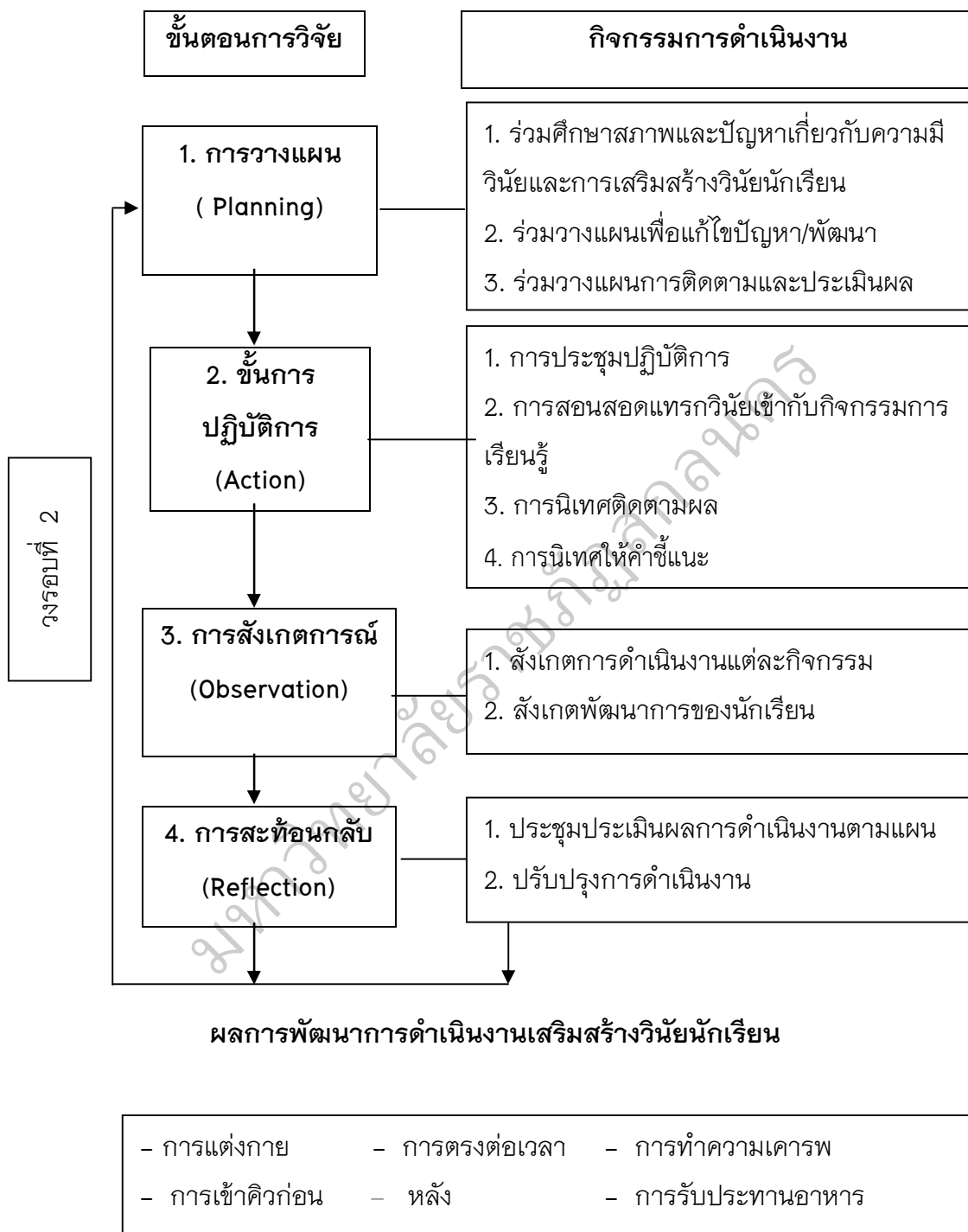
กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบของการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการแบบวงจร PAOR ตามแนวคิดของเคมมิสและแม็กเท็กการ์ท (Kemmis and Mc Taggart. 1988 : 11 – 19 อ้างถึงในองอาจ นัยพัฒน์. 2551 : 301-303) ซึ่งเป็นกระบวนการในการดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การปฏิบัติการ (Action) 3) การสังเกตการณ์ (Observation) และ 4) การสะท้อนกลับ (Reflection) เพื่อพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล

กระบวนการทำงานทั้ง 4 ขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แสดงได้ดังภาพประกอบ ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

รายละเอียดดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะ ไว้ดังนี้

1. สภาพความมีวินัยของเด็กปฐมวัย หมายถึง การแสดงออกทางความประพฤติปฏิบัติของเด็กปฐมวัย และการปลูกฝังวินัยที่ได้รับการพัฒนา
2. ปัญหาความมีวินัยของเด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กปฐมวัยขาดความมีวินัย ได้แก่ การไม่ตรงเวลา การแต่งกายไม่ถูกระเบียบ การทำความเคารพ การเข้าคิวก่อน – หลัง และการรับประทานอาหาร ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในปัจจุบัน
3. ความมีวินัย หมายถึง การประพฤติปฏิบัติ การกระทำของนักเรียนที่มีความสามารถในการควบคุมตนเองได้อย่างเหมาะสมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นและปฏิบัติตนไปในทางที่ถูกต้องอย่างมีเหตุผล ตามกฎ ระเบียบที่ได้ตั้งไว้ในสังคมโดยได้กำหนดความมีวินัยนักเรียน คือการแสดงพฤติกรรมในรูปของการควบคุมตนเองทำตามข้อตกลงของครู
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ดูแลและให้การศึกษาสำหรับเด็กอายุระหว่าง 3-5 ปี มีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษาที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล ตำบลทรายมูล อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร
5. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่มีอายุระหว่าง 2 ปี 6 เดือน ถึงเด็กอายุ 4 ปี ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล ตำบลทรายมูล อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร
6. การดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน หมายถึง การส่งเสริมให้มีความร่วมมือของบุคลากรในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูลที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างวินัยนักเรียน 5 ด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้
 - 6.1 การแต่งกาย หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนของนักเรียนที่มีวินัยด้านการแต่งกายตามระเบียบและแนวปฏิบัติศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายมูล ว่าด้วยข้อบังคับสำหรับนักเรียน พ.ศ. 2546 หมวดที่ 3 ว่าด้วยเครื่องแต่งกายนักเรียน
 - 6.2 การตรงต่อเวลา หมายถึง การที่นักเรียนมาโรงเรียนทันการเข้าแถวเคารพธงชาติในตอนเช้า และร่วมเข้าแถวตอนเย็นหลังเลิกเรียนเพื่อสวดมนต์ไหว้พระก่อนกลับบ้าน
 - 6.3 การทำความเคารพ หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกถึงความตั้งใจด้วยการแสดงความเคารพต่อครู ผู้ปกครอง พระสงฆ์ และผู้อื่นด้วยมารยาท

ที่ตีงามเหมาะสมถูกต้องตามวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย

6.4 การเข้าคิวก่อน- หลัง หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนของนักเรียน ที่กระทำกิจกรรมต่างๆ และแสดงออกถึงความเป็นประชาธิปไตยและมีน้ำใจ โดยการเข้าคิวก่อน-หลังตามลำดับ

6.5 การรับประทานอาหาร หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตน ในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่นเป็นการให้เด็กรู้จักการมีมารยาทในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น เป็นการให้เด็กมีระเบียบวินัยในการรับประทานอาหาร

7. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การวางแผน การปฏิบัติการ การสังเกตการณ์ การสะท้อนกลับ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายซึ่งจะเกิดผลสัมฤทธิ์กับกลุ่มเป้าหมาย

8. แนวทางการพัฒนา หมายถึง วิธีการพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน สร้างเสริมให้มีความประพฤติดี มีระเบียบวินัย มีคุณธรรมจริยธรรม พร้อมทั้งจะเจริญเติบโตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ ประกอบด้วย

8.1 การประชุมปฏิบัติการ หมายถึง การประชุมที่เน้นให้ผู้เข้าร่วมประชุม คือ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ความเข้าใจและทักษะทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติ เกี่ยวกับการดำเนินงานเสริมสร้างวินัย

8.2 สอดแทรกวินัยในกิจกรรมประจำวัน หมายถึง การถ่ายโอนหรือ สอดแทรกความรู้และความคิดเกี่ยวกับเรื่องวินัยที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนเข้าใจและเกิดการเรียนรู้มากขึ้น

8.3 การนิเทศติดตาม หมายถึง การช่วยเหลือ ชี้แนะ กำกับ ติดตาม ดูแลเกี่ยวกับการพัฒนาความมีวินัยของเด็กปฐมวัย โดยมีการนิเทศติดตามผล เพื่อช่วยให้ กลุ่มผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยทราบว่าบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการมากน้อย เพียงใด ดำเนินการประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพหรือไม่

8.4 นิเทศแบบให้คำชี้แนะ หมายถึง กระบวนการเสริมสร้างการทำงาน เป็นทีมของครูผู้ดูแลเด็กให้มีประสิทธิภาพ โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ทั้งทางตรงและทางอ้อม มีการสำรวจข้อบกพร่องและจุดที่ต้องการพัฒนาซึ่งเป็นการแนะนำช่วยเหลือแก้ไขปรับปรุงงานและเสริมสร้างขวัญกำลังใจของครูผู้ดูแลเด็กในหน่วยงานอย่างใกล้ชิด